

UZASADNIENIE

W dniu 07 września 2016 roku do Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie II Wydziału Karnego wpłynął wniosek skazanego D. K. (1) o wydanie wyroku łącznego i połączenia kar orzeczonych w sprawach II K 73/16 i II K 124/16.

Badając wstępnie wniosek skazanego sąd analizował dotychczasowe skazania pod kątem ewentualnego wszczęcia z urzędu postępowania o wydanie wyroku łącznego w sprawach nie objętych wnioskiem skazanego, nie znajdując jednak do tego podstaw.

D. K. (1) został skazany prawomocnie:

1. nakazem karnym Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie II K 297/98, za przestępstwo z art. 190§1 kk w zw. z art. 91§1 kk, popełnione w okresie od lutego 1994r. do 03 listopada 1998r., na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 godzin miesięcznie, którą to karę wykonał następnie w całości w zastępczej formie pozbawienia wolności zgodnie z postanowieniem z dnia 27 maja 1999r.

2. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 18 czerwca 1999r. w sprawie II K 58/99, za:

a) ciąg przestępstw z art. 278§1 kk w zw. z art. 91§1 kk, popełnionych w okresie od 14 do 29 grudnia 1998r. oraz w okresie od 23 do 26 stycznia 1999r., na karę 1 roku pozbawienia wolności,

b) przestępstwo z art. 279§1 kk, popełnione w okresie od 30 grudnia 1998r. do 07 stycznia 1999r., na karę 1 roku pozbawienia wolności,

a następnie kary jednostkowe pozbawienia wolności połączono i orzeczono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 4-letni okres próby z zobowiązaniem do naprawienia wyrządzonych szkód na rzecz pokrzywdzonych, a także przepadek przez zniszczenie dowodów rzeczowych,

gdzie następnie postanowieniem Sądu z dnia 13 lipca 2000r. w sprawie II Ko 380/00 zarządzono wykonanie orzeczonej kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

którą to karę wykonał w całości;

3. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 24 marca 2000r. w sprawie II K 55/00, za ciąg przestępstw z art. 279§1 kk w zw. z art. 91§§1 kk, popełnionych w dniu 18 grudnia 1999r. oraz w dniu 09 stycznia 2000r., na karę 1 roku pozbawienia wolności i przepadek przez zniszczenie dowodów rzeczowych,

którą to karę wykonał w całości z zaliczeniem okresów od 03 sierpnia 2000r. do 04 września 2000r. i od 04 marca 2002r. do 26 sierpnia 2002r.;

4. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 28 marca 2003r. w sprawie VI K 51/03, za:

a) przestępstwo z art. 178a§2 kk popełnione w dniu 29 stycznia 2003r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności

b) przestępstwo z art. 244 kk popełnione w dniu 29 stycznia 2003r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

a następnie kary jednostkowe połączono i orzeczono karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 3-letni okres próby z zobowiązaniem do powstrzymania się od nadużywania alkoholu, dozór kuratora, zakaz prowadzenie wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów w ruchu lądowym na okres 3 lat i świadczenie pieniężne,

którą to karę wykonał w całości;

5. wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 11 grudnia 2003r. w sprawie VI K 294/03, za przestępstwo z art.13§1 kk w zw. z art. 279§1 kk i art. 64§1 kk popełnione w dniu 13 sierpnia 2003r., na karę 1 roku pozbawienia wolności, przepadek dowodów rzeczowych i zasądzenie odszkodowania na rzecz pokrzywdzonego,

którą to karę wykonał w całości;

6. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 30 stycznia 2004r. w sprawie VI K 17/04 za ciąg przestępstw z art. 178a§2 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk popełnionych w dniach 23 października 2003r. i 04 grudnia 2003r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów w ruchu lądowym na okres 2 lat i świadczenie pieniężne,

którą to karę wykonał w całości;

7. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 11 maja 2004r. w sprawie II K 29/04 za przestępstwo z art. 244 kk popełnione w dniu 04 stycznia 2004r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

którą to karę wykonał w całości z zaliczeniem okresów od 05 kwietnia 2008r. do 13 czerwca 2008r.;

8. wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 18 października 2006r. w sprawie VI K 267/06 za przestępstwo z art. 178a§2 kk w zw. z art. 244 kk i art. 11§2 kk w zw. z art. 64§1 kk popełnione w dniu 24 sierpnia 2006r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym i rowerów na okres 5 lat i podanie wyroku do publicznej wiadomości,

którą to karę wykonał w całości;

9. wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 19 grudnia 2008r. w sprawie VI K 331/08 za ciąg przestępstw z art. 178a§2 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk popełnionych w dniach 09 października i 10 października 2008r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym i rowerów na okres 5 lat i podanie wyroku do publicznej wiadomości,

którą to karę wykonał w całości;

10. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 08 maja 2009r. w sprawie II K 94/09 za przestępstwo z art. 178a§2 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11§2 i art. 64§1 kk popełnione w dniu 13 grudnia 2008r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym i rowerów na okres 4 lat,

którą to karę wykonał w całości;

11. wyrokiem łącznym z dnia 14 sierpnia 2009r. w sprawie II K 237/09, którym objęto skazania w sprawach II K 331/08 i II K 94/09 i orzeczono karę łączną 1 roku pozbawienia wolności z zaliczeniem na jej poczet okresu pozbawienia wolności w sprawie II K 26/09 od dnia 12 maja 2009r. i łączny zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym i rowerów na 7 lat,

gdzie następnie postanowieniem Sądu z dnia 15 grudnia 2010r. w sprawie II K 237/09 zmieniono dokonane zaliczenie w ten sposób, że zaliczeniu podlegały okresy od 12 maja 2009r. do 09 marca 2010r. i od 24 lutego 2009r. do 20 kwietnia 2009r.,

którą to karę wykonał w całości;

12. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 09 lica 2010r. w sprawie II K 190/10 za przestępstwo z art. 178a§2 kk w zb. z art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk i art. 64§1 kk popełnione w dniu 14 maja 2010r., na karę 10 miesięcy

pozbawienia wolności, zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i zakaz prowadzenia rowerów w ruchu lądowym na okres 5 lat,

którą to karę wykonał w całości;

13. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 16 stycznia 2012r. w sprawie II K 407/11 za przestępstwo z art. 178a§2 kk w zb. z art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk i art. 64§1 kk, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i zakaz prowadzenia rowerów na drogach publicznych, w strefach zamieszkania i strefach ruchu na okres 3 lat,

którą to karę wykonał w całości;

14. wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Chełmnie VII Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Wąbrzeźnie z dnia 19 lipca 2013r. w sprawie VII K 262/13 za przestępstwo z art. 178a§2 kk w zb. z art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk w zw. z art. 64§1 kk, na karę 1 roku pozbawienia wolności i zakaz prowadzenia rowerów po drogach publicznych, w strefach zamieszkania i w strefach ruchu na okres 4 lat,

którą to karę wykonał w całości;

15. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 09 maja 2016 roku, w sprawie II K 73/16, za przestępstwo z art. 279§1 kk, popełnione 11 lutego 2016r., na karę 1 roku pozbawienia wolności i obowiązek naprawienia szkody orzeczony na podstawie art. 46 § 1 kk solidarnie z innym oskarżonym, na rzecz pokrzywdzonego,

której wykonywanie rozpoczął od dnia 19 czerwca 2016r.;

16. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 20 czerwca 2016 roku, w sprawie II K 124/16, za ciąg przestępstw z art. 244 kk w zw. z art. 64§1 kk, popełnionych 09 października 2015r. i 19 października 2015r., na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Dowody: - informacja o osobie z Krajowego Rejestru Karnego k.6-7v

- odpisy wyroków k.8-8v, k.9-10v, k.12-12v, k.13-13v, k.14-14v, k.15, k.16, k.17, k.18, k.19-19v, k.20, k.21, k.22, k.23-23v, k.24, k.25-25v, k.26-26v

- odpis postanowienia k.11

Skazany D. K. (1) karę pozbawienia wolności aktualnie odbywa w Zakładzie Karnym w K.. Przed osadzeniem nie posiadał stałego zatrudnienia, żył na koszt matki i prowadził pasożytniczy tryb życia, nadużywał alkoholu, wprawdzie podjął terapię odwykową przeciwalkoholową, lecz jej nie ukończył. Jego zachowanie w trakcie izolacji penitencjarnej jest oceniane jako umiarkowane, ponieważ w takim stopniu skazany przestrzega regulaminu organizacyjno-porządkowego odbywania kary pozbawienia wolności oraz ustalonego porządku wewnętrznego. W stosunku do przełożonych jest regulaminowy. Stara się nie sprawiać kłopotów natury wychowawczej, w grupie współosadzonych funkcjonuje zgodnie. Skazany nie był nagradzany regulaminowo, ani karany dyscyplinarnie. Nie jest uczestnikiem podkultury przestępczej. Jest zatrudniony nieodpłatnie jako porządkowy w oddziale mieszkalnym. Deklaruje krytyczny stosunek do popełnionych przestępstw oraz prowadzonego trybu życia. Karę pozbawienia wolności odbywa w systemie programowego oddziaływania. Zadania z indywidualnego programu oddziaływania realizuje w stopniu dostatecznym. Wymaga leczenia odwykowego z uwagi na stwierdzone uzależnienie od alkoholu. Z bliskimi osobami utrzymuje kontakt telefoniczny i korespondencyjny. Nie wykonał nałożonego przez Sąd obowiązku naprawienia szkody.

Dowód: - opinia o skazanym z Zakładu Karnego w K. k.31-31v

Sąd zważył, co następuje:

W stosunku do skazanego D. K. (1) zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego w sprawach objętych jego wnioskiem.

Materiał dowodowy w sprawie stanowiły odpisy wyroków i postanowienia, a także informacja o osobie z Krajowego Rejestru Karnego oraz opinia o skazanym sporządzona przez Z-cę Dyrektora Zakładu Karnego w K.. Ustalony na ich podstawie stan faktyczny nie budzi wątpliwości, żaden z przeprowadzonych dowodów nie był kwestionowany przez strony, także Sąd nie znalazł podstaw do ich podważenia.

Przystępując do analizy niniejszej sprawy należy zaznaczyć, iż kwestia wydania w stosunku do skazanego wyroku łącznego była rozpatrywana według przepisów regulujących wskazaną problematykę obowiązujących po dniu 01 lipca 2015r.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.396), przepisów rozdziału IX regulującego zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Ustawa ta weszła w życie z dniem 01 lipca 2015r.

Wobec skazanego D. K. (1) po dniu 01 lipca 2015r. zostały wydane dwa wyroki, tj. w dniu 09 maja 2016r. w sprawie II K 73/16 i w dniu 20 czerwca 2016r. w sprawie II K 124, w związku z którymi istnieje potrzeba orzeczenia kary łącznej, tym samym za właściwe do rozstrzygnięcia o wyroku łącznym należy uznać przepisy obowiązujące po wejściu w życie powołanej wyżej ustawy z dnia 20 lutego 2015r.

Zgodnie z art. 85 § 1 kk, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną. § 2 tego przepisu przewiduje, iż podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1. Z kolei art. 85 § 3 kk określa, że podstawą orzeczenia jednej kary łącznej nie może być kara wymierzona za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia przestępstwa, lub karą łączną, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu.

Wyrok łączny wydaje się jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby, którą prawomocnie skazano lub wobec której orzeczono karę łączną, przy czym w przypadku osoby skazanej wyrokami różnych sądów, właściwy do wydania wyroku łącznego jest sąd, który wydał ostatni wyrok skazujący lub łączny w pierwszej instancji, orzekający kary podlegające łączeniu. Jeżeli zaś w pierwszej instancji orzekały sądy różnego rzędu, wyrok łączny wydaje sąd wyższego rzędu (art. 569 § 1 i § 2 kpk).

Analiza skazań zapadłych wobec D. K. (1) wskazuje, iż kary pozbawienia wolności orzeczone dwoma ostatnimi wyrokami wydanymi w sprawach Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie o sygn. akt II K 73/16 i II K 124/16, nie zostały wykonane i każda z nich podlega wykonaniu. Nie wystąpiły też okoliczności wyłączające wydanie wyroku łącznego w rozumieniu art. 85 § 3 kk, ponieważ żaden ze wskazanych wyroków zapadłych w stosunku do skazanego nie został orzeczony za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu.

W tej sytuacji Sąd przyjął, iż na gruncie niniejszej sprawy zachodzą przesłanki do wydania wyroku łącznego i połączenia kar orzeczonych wskazanymi wyrokami Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie. Jednocześnie należy wskazać, iż brak było podstaw do wszczynania postępowania o wydanie wyroku łącznego we wszystkich pozostałych sprawach, ponieważ orzeczone w nich kary już zostały wykonane.

Art. 86 § 1 kk stanowi, że sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach.

W niniejszej sprawie najsurowszą z wymierzonych kar jednostkowych spośród podlegających łączeniu była kara 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczona w sprawie II K 124/16, zaś suma kar podlegających łączeniu wynosiła 2 lata i 4 miesiące pozbawienia wolności - po dodaniu kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie II K 73/16.

W art. 85a kk ustawodawca wprowadził dyrektywy wymiaru kary łącznej, wskazując, iż orzekając tego rodzaju karę Sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Oznacza to konieczność kierowania się dyrektywami prewencji indywidualnej i generalnej, których szczególna rola wynika z faktu, że kara łączna stanowi instytucję służącą do swoistego podsumowania działalności przestępczej sprawcy, obejmującą syntetyczną i całościową ocenę zachowań sprawcy przejawiającą się w postaci jednej kary wymierzonej za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa (vide: P. Kardas, [w:] Zoll (red.), Kodeks karny, s. 926; M. Szewczyk, Glosa do uchwały SN z 20 stycznia 2005r., I KZP 30/04, OSP 2005, Nr 9, poz. 102, s. 449). Wymierzając karę łączną Sąd nie może jednak abstrahować od dyrektyw pomocniczych wypracowanych w orzecznictwie na tle interpretacji art. 85-91 kk i winien uwzględnić w szczególności istnienie i zakres związku przedmiotowo-podmiotowego pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami.

Sąd w pkt I wyroku orzekł wobec skazanego karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, opierając jej wymiar na zasadzie asperacji, która łączy w sobie elementy absorpcji oraz kumulacji. Zasada ta z jednej strony pozwala uniknąć nieuzasadnionego premiowania sprawcy popełniającego kilka przestępstw, do czego prowadzi absorpcja oznaczająca w istocie wymiar kary za jedno z pozostających w zbiegu przestępstw oraz praktyczną bezkarność w zakresie pozostałych, z drugiej strony pozwala zaś uniknąć konsekwencji w postaci kumulacji dolegliwości wynikającej z orzeczonych kar jednostkowych, a tym samym naruszenia zasad racjonalności wymiaru kary, do czego prowadzi oparcie wymiaru kary łącznej na dyrektywie kumulacji.

Tym samym wniosek obrońcy skazanego o orzeczenie kary łącznej w oparciu o absorpcję Sąd uznał za niezasadny. Zasada absorpcji przy wymiarze kary łącznej może znaleźć zastosowanie jedynie w tych wypadkach, gdy zachodzi ścisły związek podmiotowy i przedmiotowy między pozostającymi w zbiegu przestępstwami. Przez związek ten rozumie się przede wszystkim podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas popełnienia każdego z nich” (vide: wyrok SA w Krakowie z 02 lipca 1992r. II Akr 117/92, KZS 1992/3-9/50).

Na gruncie niniejszej sprawy zbieżność pomiędzy osądzonymi prawomocnie przestępstwami popełnionymi przez D. K. (1) nie była ścisła, ponieważ przedzielał je okres prawie 4 miesięcy, poza tym naruszały one różne dobra chronione prawnie – dobro wymiaru sprawiedliwości oraz mienie. Dodatkowo za zastosowaniem zasady asperacji przemawiała potrzeba uwzględnienia prewencyjnego oddziaływania kary, tak w znaczeniu prewencji indywidualnej, jak i ogólnej. Skazany był wielokrotnie karany za przestępstwa, poza tymi, które objęto wyrokiem łącznym; w konflikt z prawem wchodził aż 13-krotnie. Dwa ostatnie skazania nie dotyczyły więc zachowań D. K. (1), które miały charakter incydentów, lecz stanowiły efekt przyjętego przez skazanego sposobu życia, zwłaszcza że część z nich popełnił w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 kk. Skazany jest osobą, która na przestrzeni wielu lat nie wyciągnęła żadnych konstruktywnych wniosków ze swoich sprzecznych z prawem działań, a oceny tej nie zmieniają w żadnym razie jego werbalne zapewnienia o krytycznym stosunku do popełnionych przestępstw. Za zastosowaniem wobec D. K. (1) zasady absorpcji nie przemawia także opinia z Zakładu Karnego w K., w którym aktualnie odbywa karę, w świetle której jego zachowanie w warunkach izolacji penitencjarnej jawi się jedynie jako umiarkowane, a więc przeciętne, dlatego nie sposób przyjąć, iż dotychczasowa resocjalizacja skazanego przynosi spektakularne sukcesy.

Reasumując, Sąd nie znalazł żadnych przesłanek, aby orzec karę łączną pozbawienia wolności w wysokości najsurowszej ze zbiegających się kar. Zastosowanie zasady absorpcji przy wymiarze kary łącznej pozostawałoby w sprzeczności z zasadami prewencji ogólnej oraz szczególnej i de facto prowadziłoby do nieuzasadnionego premiowania

sprawcy popełniającego wiele przestępstw, a do takiej kategorii osób należy zaliczyć D. K. (1). Dopiero oparcie wymiaru kary łącznej na dyrektywie pośredniej stwarza podstawy do orzeczenia kary łącznej w granicach adekwatnych z punktu widzenia zasad prewencji ogólnej i prewencji szczególnej, przy uwzględnieniu zasady racjonalizacji jako podstawowego celu wymiaru kary łącznej oraz zasady humanitaryzmu w stosowaniu kar i środków karnych, a także zasady poszanowania godności człowieka określonej w art. 3 kk.

W świetle powyższego Sąd orzekł jak w pkt I sentencji.

W pkt II wyroku, mając na względzie treść art. 577 kpk, na poczet orzeczonej w pkt I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności Sąd zaliczył skazanemu wykonaną w części karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie IIK 73/16, to jest od dnia 19 czerwca 2016r.

W pkt III wyroku, w oparciu o art. 576 § 1 kpk, pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach Sąd pozostawił odrębnemu wykonaniu.

W pkt IV wyroku Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. G. wynagrodzenie za obronę skazanego z urzędu w wysokości określonej w § 17 ust. 5 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714), tj. w kwocie 120 złotych powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług.

D. K. (1) nie pracuje i nie osiąga żadnego dochodu, obecnie odbywa karę pozbawienia wolności, dlatego w oparciu o art. 624 § 1 kk, Sąd zwolnił skazanego od opłaty sądowej, a wydatkami obciążył Skarb Państwa (pkt VI wyroku)

Sędzia

Krzysztof Twarogowski